

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2452/2020
22.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Страјин Лапчевић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде из Београда, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3949/2019 од 20.11.2019. године, у седници већа одржаној 22.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3949/2019 од 29.11.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 9545/18 од 01.11.2018. године, у првом ставу изреке усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде материјалне штете, исплати укупно 23.705.867,44 динара, и то: по основу изгубљених нето прихода за период од 08.07.2011. године до 28.05.2013. године, услед неизбора тужиоца за судског вештака, износ до 5.826.482,17 динара са законском затезном каматом на појединачне износе од означених датума до исплате; по основу мање остварених нето прихода након поновног уписа у регистар вештака у односу на приходе које би остваривао да је обављао дотадашњу делатност у периоду од 28.05.2013. године до 31.03.2016. године, износ од 5.841.821,62 динара са законском затезном каматом на појединачно означене месечне износе од означених датума до исплате и по основу изгубљене зараде због раскида уговора о пословно-техничкој сарадњи са компанијом „ББ“ из ... у ..., у периоду од 01.06.2011. године до 31.12.2013. године, износ од 12.037.563,65 динара са законском затезном каматом на појединачно означене износе од означених датума до исплате. У другом ставу изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 512.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3949/2019 од 29.11.2019. године, у првом ставу изреке одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена

пресуда. У другом ставу изреке, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда одредаба парничног поступка на коју се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем Министарства правде од 06.02.2007. године уписан у регистар сталних вештака за област процене тржишне вредности непокретности. Стекао је углед стручног вештака за област процене вредности непокретности и био на листи већине банака које су пословале на територији Републике Србије. Такође је био уписан у Агенцији за привредне регистре као предузетник почев од 13.09.2007. године, а пореска управа му је 26.09.2007. године доделила порески идентификациони број. У току 2011. године спроведен је поступак поновног именовања судских вештака и решењем Министарства правде од 08.07.2011. године тужиочев захтев за именовање судског вештака за област грађевинарства је одбијен, уз образложење да тужилац не испуњава услове за именовање за вештака пошто нема одговарајућу стручну спрему за област за коју се пријавио. Тужилац је против наведеног решења покренуо управни спор и пресудом Управног суда У 618/12 од 18.04.2013. године његова тужба је уважена, наведено решење Министарства правде од 08.07.2011. године поништено а предмет је враћен надлежном органу на поновно одлучивање. У образложењу пресуде првостепеног суда наведено је да је тужилац 22.10.2010. године поднео захтев за упис у регистар судских вештака за област вештачења процене тржишне вредности непокретности, али да је оспореним решењем одбијен захтев тужиоца дипломираног правника за именовање за судског вештака за област грађевинарства, те да је Управни суд становишта да се не може прихтити као правилан закључак туженог органа да тужилац не испуњава услове за именовање за вештака грађевинске струке, пошто тужилац захтевом није ни тражио упис у регистар судских вештака за област грађевинарства, већ за област процене тржишне вредности непокретности. Након доношења наведене пресуде Управног суда, Министарство правде и државне управе је решењем од 28.05.2013. године тужиоца именovalo за судског вештака за област процене тржишне вредности непокретности. Иначе је тужилац 18.05.2011. године са фирмом „ББ“ са седиштем у ... закључио уговор о пословној сарадњи. Према том уговору је тужилац за потребе наведене фирме требало да врши процену тржишне вредности непокретности уз месечну накнаду од 3.500 евра, при чему је уговорено да уколико тужилац изгуби статус овлашћеног судског вештака, наведена фирма има право да једнострано раскине уговор без обавеза да тужиоцу плати за дотадашњи рад, за период не дужи од једног месеца. Овлашћени заступник наведене фирме је дописом од 19.07.2011. године

обавестио тужиоца да раскида наведени уговор, имајући у виду да због пословних обавеза нису у могућности да даље чекају разрешење тужиоцевог проблема у погледу продужења статуса судског вештака.

Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђено је да измакла корист за период у коме тужилац није био у могућности да ради као судски вештак односно од 08.07.2011. године до 27.05.2013. године, износи 5.826.482,17 динара у означеним појединачним месечним износима. Такође је утврђено да разлика између просечних нето прихода, које би тужилац остваривао да није дошло до губитка права уписа у регистар сталних судских вештака и просечних нето прихода које је заиста остваривао у периоду од 28.05.2013. године до 31.03.2016. године, износи 5.841.821,62 динара са појединачно означеним месечним износима. Вештачењем је утврђена и висина прихода коју тужилац није остваривао у периоду од 01.06.2011. године до 31.12.2013. године, због губитка права уписа у регистар сталних судских вештака, по основу напред наведеног раскинутог уговора о пословној сарадњи са фирмом из ..., у износу од 108.500 евра, односно 12.037.563,65 динара по средњем курсу НБС за евро важећим у роковима доспећа, са означеним износима за сваки месец.

Тужилац је од уписа 2007. године па до 2011. године био уписан код десетак банака као овлашћени проценитељ где банка може да га ангажује. Свака банка је имала своју листу овлашћених проценитеља. Тужилац је као вештак радио у банкама пословна вештачења, и то и за банке и за клијенте. Након ступања на снагу новог закона који је налагао да сви већ постојећи вештаци морају формално поднети пријаву за поновни упис, пошто је министарство наложило да доставе доказе где су до тада радили, приложио је препоруке десетак банака и у свим тим препорукама је била висока оцена о њему. У неколико препорука је било означено да је један од водећих или водећи стручњак у области процене тржишне вредности непокретности. Иначе тужилац се пријавио само за област процене тржишне вредности непокретности, а за ту област су се пријављивала и друга лица која су била дипломирани правници или лица која нису ни имала завршен грађевински факултет и таквим лицима су захтеви усвајани и уписивани су у листу сталних судских вештака за област процене вредности непокретности. Истог дана када је одбијен за упис решењем министарства све банке су га скинуле са својих листа из формалних разлога. У току 2011. године, после пријаве за упис на листу вештака и док још није донето решење о одбијању пријаве, закључио је уговор у својству судског вештака са компанијом из ... која је претходно видела да је уписан на листе вештака десетак банака. Ова компанија је имала намеру да гради објекте у нашој земљи, али је раскинула уговор са њим пошто је прекршио уговорну одредбу да мора да има статус судског вештака и проценитеља на листама банака. Након што је добио решење о упису из 2013. године није могао да се аутоматски врати на позицију коју је имао док је био уписани судски вештак, пошто банке на чијим је листама раније био те листе праве крајем претходне године за наредну годину, те су у том периоду дошли нови људи, тако да је 2014. године био уписан на листу једне или две банке; 2015. године је био уписан на листе у још неколико банака и тек 2016. године је коначно стекао статус приближан оном из 2011. године.

Код таквог стања ствари, правилан је закључак нижестепених судова да је незаконитим радњама органа тужене тужиоцу причињена материјална штета коју је

тужена у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима дужна да надокнади тужиоцу.

Правилан је закључак нижестепених судова да се у конкретном случају не ради о погрешном тумачењу законске норме или примени неодговарајуће законске норме која сама по себи не води одговорности тужене, већ о неправилном поступању државног органа које се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења. Ово стога што је државни орган тужене, супротно закону, одлучио о захтеву који тужилац уопште није поставио – да буде именован за вештака грађевинске струке, односно уопште није одлучио о тужиочевом захтеву онако како је постављен, а то је да буде именован за вештака за процену тржишне вредности непокретности, што представља грубу грешку прекорачења и погрешну примену датих овлашћења. Незаконитост поступања органа тужене утврђена је и у управном спору у коме је поништено решење којим је тужилац одбијен за упис на листу судских вештака. Наиме, да је у иницијалном поступку државни орган тужене прочитао захтев тужиоца онако како је постављен донео би закониту одлуку о именовању тужиоца за вештака за област процене тржишне вредности непокретности и штета не би настала. Дакле, услед оваквог неправилног и незаконитог рада државног органа тужилац је онемогућен да обавља своју делатност и стиче приходе.

Суд је ценио и наводе ревизије па је нашао да су исти неосновани. Наводи који се односе на налаз вештака, као и допринос тужиоца висини утврђене штете истицани су и у жалби против првостепене пресуде, а неоснованост ових навода другостепени суд је правилно образложио.

Правилни су и разлози изнети у побијаној пресуди које се односе на околност да се ради о поступању државног органа са елементима грубе непажње зато што је државни орган уопште није одлучио о тужиочевом захтеву већ је своју одлуку засновао на захтеву који тужилац није ни поставио.

Суд је ценио и остале наводе ревизије, па је нашао да су неосновани. Наиме, другостепени суд је за своју одлуку дао јасне, потпуне и правилне разлоге које овај суд у свему прихвата, због чега су супротни ревизијски разлози неосновани.

На основу члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у првом ставу изреке.

Како трошкови одговора на ревизију не представљају потребне трошкове ради вођења парнице у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа-судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић